

12. මුදල් සහ පොලී අනුපාතික

දේශීය ණය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වුවද, බැංකු ක්‍රමය සතු ශුද්ධ විදේශ වත්කම්වල අඩුවීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රසාරණයෙහි මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පැවතුණි. රජයේ ණය ගැනීම සහ දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම පොලී අනුපාතික ඉහළ යාමට හේතු විය.

මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය

- ▲ 2000 දී මුදල් සැපයුමේ (ඒකාබද්ධ පුළුල් මුදල් සැපයුම) වර්ධනය සියයට 13 ක පමණ මට්ටමක ස්ථායී විය. දේශීය ණය වර්ධනය සෑම අංශයකම එනම්, රජය, රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික, පිළිබිඹු වුවද බැංකු ක්‍රමය සතු ශුද්ධ විදේශ වත්කම්වල අඩුවීම මුදල් සැපයුමෙහි වර්ධනය අඩු කිරීමට හේතුවිය.
- ▲ මුදල් වර්ධනය මධ්‍යස්ථ වූ බැවින් අතිරේක ඉල්ලුම හේතුවෙන් උද්ධමනය මත පීඩනයක් ඇතිවීම මඟ හැරවිය.

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය

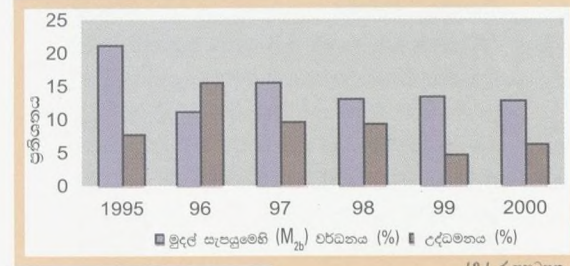
- ▲ ආර්ථික කටයුතු පහසු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ද්‍රවශීලතාවයක් සපයමින්, මුදල් සහ විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළවල ස්ථායීතාවය ඇතිකරලීම සඳහා මුදල් ප්‍රතිපත්තිය යොමුවිය. මහ බැංකුවේ පොලී අනුපාතික වැඩිකිරීම තුළින් වෙළෙඳපොළ ස්ථායීතාවයක් ඇතිකරලීම සඳහා විශේෂයෙන්ම වර්ෂයේ දෙවන භාගයේදී මුදල් ප්‍රතිපත්තිය දැඩි කෙරුණි.
- ▲ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතු වර්ධනය කිරීම සඳහා සහ බැංකුවල අතරමැදිකරණ වියදම් අඩුකිරීම සඳහා විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතු මත වූ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාවය ඉවත් කෙරුණි.

වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික

අංශයට දෙනු ලබන ණය

- ▲ වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට දුන් ණය ප්‍රමාණයේ වර්ධනය 1999 දී සියයට 11 සිට 2000 දී සියයට 12 දක්වා වැඩිවිය. පෞද්ගලික අංශය වෙත වාණිජ බැංකු මගින් දෙනු ලැබූ මුළු ණය රුපියල් බිලියන 38 කින් වැඩිවිය.
- ▲ ඉහළ ණය වර්ධනයක් වාර්තා කළ අංශයන් වූයේ සේවා, වාණිජ, කර්මාන්ත සහ නිවාස සහ දේපළ සංවර්ධන යන අංශයන්ය.
- ▲ බැංකු ක්‍රමය තුළින් රජයට ලබාදුන් ණය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය.

මුදල් සැපයුමෙහි වර්ධනය සහ උද්ධමනය

12.1 දැසටගත

මහ බැංකු පොලී අනුපාතිකයන්හි වෙනස්වීම්

දිනය	ප්‍රතිමලදී ගැනීම් අනුපාතිකය (%)	ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය (%)	බැංකු අනුපාතිකය (%)
31-දෙසැ-99	9.25	13.48	16.00
5-ජන-00	9.00		
21-ජන-00	9.00	13.30	
9-මැයි-00	9.25		
12-මැයි-00		13.25	
19-මැයි-00		14.00	
8-ජූනි-00	9.50	15.00	
26-ජූලි-00	11.00		
31-අගෝ-00	11.75		
19-සැප්-00		15.50	
26-සැප්-00	12.50		
29-සැප්-00	13.00	16.00	
2-ඔක්-00			18.00
8-නොවැ-00	15.00	18.00	20.00
21-නොවැ-00	17.00	20.00	25.00

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

12.1 සංඛ්‍යා සටහන

මීට හේතු වූයේ රජයේ පෞද්ගලිකරණ වැඩපිළිවෙලෙහි ප්‍රමාදවීම, විදේශීය ණය ගලාඒම අඩුවීම සහ ආරක්‍ෂක වියදම් ඉහළයාම නිසා ඇති වූ අරමුදල් හිඟකමය.

- ▲ වාණිජ බැංකු විසින් රාජ්‍ය සංස්ථාවලට දුන් ණය 2000 වසරේදී ඉහළ යාමට විශේෂයෙන් හේතු වූයේ ඉන්ධන මිල සිඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාම නිසා බැංකු ණය ගැනීම් වැඩිකිරීමට අවශ්‍ය වීමය.

දිගුකාලීන ණයදෙන ආයතන

විසින් දුන් ණය

- ▲ වාණිජ බැංකුවලින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණයට අමතරව දිගුකාලීන ණය දෙන ආයතන වලින් එනම්, ජාතික සංවර්ධන බැංකුව (ජා.සං.බැ.) සහ ඩීඑල්සීසී බැංකුව මගින්ද ආයෝජකයින්හට සැලකිය යුතු ණය ප්‍රමාණයක් ලබාගැනීමට හැකි විය.

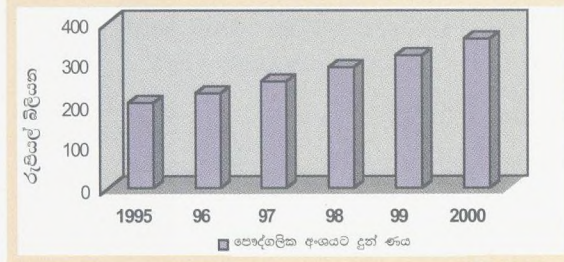
- ▲ මෙම ආයතන දෙක මගින් දෙන ලද ණය ප්‍රමාණය 1999 වසරේදී සියයට 14 කින් වැඩි වූ අතර 2000 දී සියයට 2 කින් වැඩිවුණි.

පොලී අනුපාතික

- ▲ පොලී අනුපාතික 2000 මැයි මස දක්වා පහළ ගිය නමුත් වසරේ දෙවන භාගයේදී නැවත වැඩි විය. මෙයට මූලික හේතුව වූයේ රජයේ ණය ගැනීම් ඉහළ යාමත්, ගෙවුම් ශේෂ හිඟය හේතුවෙන් ද්‍රවශීලතාව අඩුවීමත්, විදේශ විනිමය අනුපාතිකය මත පීඩනය අඩුකිරීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය දැඩි කිරීමත්ය.

- ▲ විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වඩාත් ස්ථායීවීම හා දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළින් රාජ්‍ය අංශය ලබා ගන්නා ණය ප්‍රමාණය අඩුවීම හේතුවෙන් වර්ෂ 2001 තුළ පොලී අනුපාතික පහත යනු ඇතැයි අපේක්‍ෂා කෙරේ.

වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත දුන් ණය

12.2 රූපයටහන

ජා.සං.බැ. සහ ඩීඑල්සීසී බැංකුව විසින් පෞද්ගලික අංශයට දුන් ණය

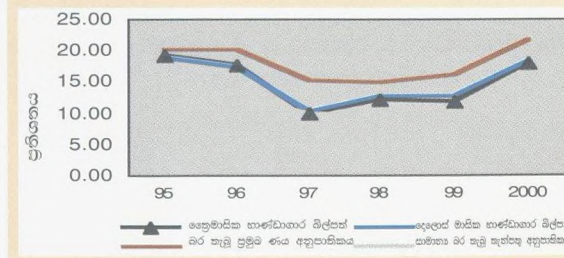
(රු. දශලක්ෂ)

	1997	1998	1999	2000
ජා.සං.බැ.	22,782	30,553	35,557	35,667
ඩීඑල්සීසී බැ.	16,696	19,332	21,523	22,567
එකතුව	39,478	49,885	57,080	58,234

මූලය : ජාතික සංවර්ධන බැංකුව ඩීඑල්සීසී බැංකුව

12.2 සංඛ්‍යා සටහන

පොලී අනුපාතික

12.3 රූපයටහන